

ALTRES DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE CULTURA

ACORD GOV/75/2023, de 28 de març, pel qual es declara Bé Cultural d'Interès Nacional, en la categoria de Zona Arqueològica, el conjunt arqueològic de la Cinglera del Capelló, a Capellades (Anoia).

Per la Resolució CLT/1426/2022, de 10 de maig (DOGC núm. 8668, de 16.5.2022), es va incoar expedient de declaració de Bé Cultural d'Interès Nacional, en la categoria de Zona Arqueològica, a favor del conjunt arqueològic de la Cinglera del Capelló, a Capellades (Anoia).

S'han complert tots els tràmits preceptius en la instrucció d'aquest expedient d'acord amb el que estableixen els articles 8 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

A l'expedient hi consten els informes favorables del Consell Assessor del Patrimoni Cultural Català i de l'Institut d'Estudis Catalans.

Durant la tramitació de l'expedient s'ha presentat una al·legació que ha estat analitzada i contestada per la Direcció General del Patrimoni Cultural.

A proposta de la consellera de Cultura, el Govern

Acorda:

—1 Declarar Bé Cultural d'Interès Nacional, en la categoria de Zona Arqueològica, el conjunt arqueològic de la Cinglera del Capelló, a Capellades (Anoia), segons l'emplaçament, la descripció i la justificació que consten a l'annex 1 d'aquest Acord. La delimitació de la zona arqueològica es detalla a l'annex 2 i es grafia al plànol que es publica juntament amb aquest Acord.

—2 Determinar com a criteri bàsic que, amb caràcter específic, ha de regir les intervencions a la zona arqueològica declarada la necessitat d'autorització prèvia del Departament de Cultura per a les actuacions següents:

- a) Qualsevol canvi d'ús de les finques.
- b) Anivellaments del terreny i reparcel·lacions de finques.
- c) Plantada i arrancada d'arbres.
- d) Arranjament dels camins o vials existents, així com l'obertura de nous.
- e) Enderrocs d'edificis.
- f) Remocions i excavacions del terreny per a qualsevol tipus d'actuacions que afecti el subsol.

—3 Disposar la publicació íntegra al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* i al *Boletín Oficial del Estado* d'aquest Acord, de conformitat amb el que preveu l'article 12 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, i notificar-ho a les persones interessades i a l'ajuntament del municipi on radica el bé.

Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant del Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes, o bé recurs contenciós administratiu davant del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o de la notificació corresponent.

Barcelona, 28 de març de 2023

Xavier Bernadí Gil
Secretari del Govern

Annex 1

Emplaçament, descripció i justificació

El conjunt arqueològic de la Cinglera del Capelló es localitza a l'est del nucli urbà de Capellades. La cinglera travertínica, orientada a llevant, està constituïda per capellons, abrics, balmes i coves, i als seus peus transcorre el camí Ral, una zona d'horts i el riu Anoia. Més a l'est de la cinglera transcorre la carretera C-15 que va d'Igualada a Vilafranca del Penedès.

El conjunt arqueològic està format per un total de disset jaciments amb restes arqueològiques de diferents períodes, des del paleolític mitjà fins a l'edat del bronze. Configuren aquest conjunt els jaciments arqueològics següents: Abric Romani, Cova dels Degotalls, Cova de la Miranda, Cova d'en Sellarès, Estació Agut, Balma de la Costa de Cal Manel, Cova del Pau Antón, Balma dels Pinyons, Cova d'Antoni Zuleta, Cova de Lluís M. Vidal, Cova del Simeó, Cova de Cal Ferrer, Abric de la Consagració, Jaciment del Camí del Pont del Bisbe – Costa de Cal Manel, Cova de Matías Pallarès, Cova del Parano i Cova d'en Jaume Forcada.

D'aquest grup destaca per sobre de tots l'Abric Romani, descobert l'any 1909, que és el jaciment més important de neandertals de la península Ibèrica (115.000-40.000 anys).

El procés d'investigació actual ha posat de manifest l'existència d'una seqüència estratigràfica de prop de 20 m de potència que és el resultat de diferents processos i ambients sedimentaris, però en la qual un factor estructural i jerarquitzant és definit per la construcció de formacions travertíniques, producte de la deposició de carbonat càlcic contingut per l'aigua. Les datacions efectuades per mitjà del mètode de l'urani-tori situen aquest registre estratigràfic entre 115.000 i 40.000 anys abans del present. Dins aquesta seqüència s'han constatat, fins al moment, 27 nivells arqueològics, catorze dels quals han estat excavats al llarg de les diferents fases d'excavació. Aquests nivells d'ocupació antròpica pertanyen cronoculturalment al paleolític mitjà (*Homo neanderthalensis*), excepte el primer nivell, que presenta un registre del paleolític superior (*Homo sapiens*).

Els treballs de recerca que es porten a terme actualment han permès posar de manifest la complexitat dels comportaments culturals i econòmics dels grups neandertals que ocuparen aquesta balma: eren grups de caçadors recol·lectors que hi establien els seus campaments, a vegades com a ocupació de molt curta durada (bivacs i parades de cacera) i d'altres com a campament base des del qual s'organitzarien les bandes d'explotació de l'entorn. Les restes faunístiques recuperades, que provenen de l'activitat cinegètica d'aquests grups, permeten constatar una major presència dels herbívors sobre els carnívors. Les espècies més representades són el cavall i el cérvol, seguides dels grans bòvids, la cabra, el senglar i el rinoceront. Quant a les parts anatòmiques identificades, el seu estudi ha permès documentar diferents patrons d'aportació a l'hàbitat per a cadascuna d'aquestes espècies, així com diversos models d'esquarterament dels ossos per tal d'explotar al màxim el seu potencial alimentari.

L'excavació dels diversos nivells també ha permès copsar l'existència d'una important tecnologia del foc i el seu paper dins les estratègies ocupacionals. Així, en els diversos nivells excavats s'han identificat prop de 200 fogars de diferent estructura i funcionalitat, que s'integren dins d'uns patrons d'organització de l'espai desenvolupats per aquests grups neandertals. Les tasques domèstiques s'organitzaven al voltant d'aquestes llars de foc i s'ha pogut recuperar un important conjunt d'eines fetes i utilitzades per aquests grups: instruments de pedra elaborats amb sílex, quars i calcària, la seqüència d'elaboració o cadena operativa de producció dels quals ha pogut ser documentada, en alguns nivells, des de l'inici de l'explotació del nòdul fins a la configuració final dels estris. Altres nivells mostren, però, una clara fragmentació d'aquests processos operatius de producció, la qual cosa està estretament lligada al caràcter o estratègia ocupacional de la balma.

L'interès de la Cinglera es complementa per les excavacions dutes a terme en els altres jaciments d'aquest indret que permeten completar la seqüència de l'Abric Romani, perllongant-la fins al 9.000-8.000 abans del

CVE-DOGC-A-23088074-2023

present.

Les seqüències documentades als diferents jaciments permeten l'elaboració d'un model de l'evolució paleoambiental i cultural al Capelló per a bona part del plistocè superior i els inicis de l'holocè, és a dir, dels 115.000 als 7.000 anys abans del present. Aquesta persistència de la presència humana s'ha d'entendre en el marc de les condicions d'habitabilitat que oferia el Capelló i de la seva posició estratègica com a via de comunicació natural. El paleolític mitjà és el període en el qual les evidències han estat més ben documentades, tant pel gran nombre d'episodis d'ocupació que han estat constatats, com per les bones condicions de conservació del registre arqueològic que caracteritza l'Abric Romaní. Aquestes condicions fan possible accedir a aspectes essencials del comportament dels neandertals, especialment aquells que es poden inferir a partir de les seves estratègies d'organització de l'espai.

El conjunt arqueològic destaca per la seva gran rellevància. D'una banda, l'Abric Romaní és el jaciment arqueològic de cronologia paleolítica més important de Catalunya i de la península Ibèrica; d'altra, a l'Abric de la Consagració s'han documentat les primeres ocupacions dels *Homo sapiens* de la Península.

L'Abric Romaní també és excepcional atès que és el jaciment, a escala mundial, on s'han identificat més fogars d'ocupacions de neandertals, fet que ha provocat un canvi de paradigma d'aquesta espècie.

L'excel·lent estat de conservació de les restes arqueològiques és un element més d'excepcionalitat.

A l'excepcionalitat i rellevància del jaciment, juntament amb el bon estat de conservació dels materials recuperats, el seu valor patrimonial, la seva significació històrica i ser un referent en la recerca internacional, se li ha de sumar el projecte de divulgació que s'ha fet a través del parc arqueològic, des del qual s'ha potenciat el coneixement i la difusió del jaciment.

Annex 2

Descripció de la delimitació

La delimitació del Bé Cultural d'Interès Nacional, zona arqueològica, de la Cinglera del Capelló s'ha projectat fent servir com a base la mateixa orografia del terreny. La cinglera es localitza en l'espai natural comprès entre el nucli urbà de població a l'oest i el riu Anoia a l'est. És un penya-segat travertínic allargat on es troben múltiples abrics i petites coves que van ser utilitzats durant diferents èpoques prehistòriques.

La delimitació del Bé Cultural d'Interès Nacional està justificada per raons de conservació i preservació del patrimoni històric. L'àrea objecte de protecció, que respon a criteris científics i patrimonials, comprèn tota la zona natural de la cinglera, és a dir, l'accident geogràfic des de la seva cota més alta fins als peus d'aquesta. Per tant, el que es protegeix és aquest accident geogràfic, on s'ha anat identificant, en les seves múltiples cavitats, l'ocupació humana.

El perímetre que defineix l'àrea protegida del Bé Cultural d'Interès Nacional respon a criteris científics i patrimonials i, en aquest cas, orogràfics.

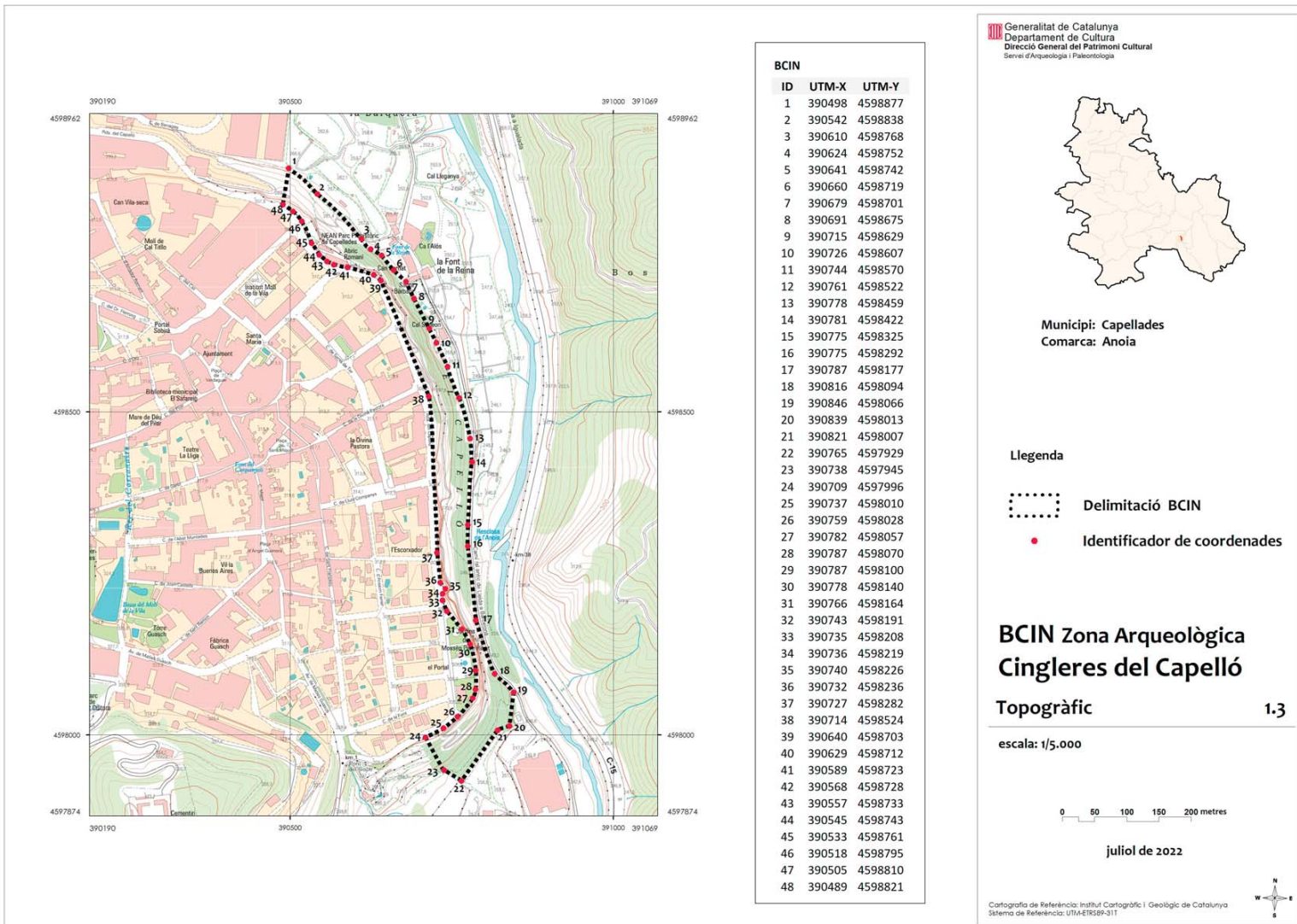
La superfície total de la delimitació és de 48.788 m².

Les coordenades de l'extrem nord seguint el datum ETRS89 31N són: X- 390498, Y- 4598877, i de l'extrem sud són: X-390765, Y-4597929.

(Vegeu la imatge al final del document)

[874840_Planolcat.pdf](#)

(23.088.074)

BCIN

ID	UTM-X	UTM-Y
1	390498	4598877
2	390542	4598838
3	390610	4598768
4	390624	4598752
5	390641	4598742
6	390660	4598719
7	390679	4598701
8	390691	4598675
9	390715	4598629
10	390726	4598607
11	390744	4598570
12	390761	4598522
13	390778	4598459
14	390781	4598422
15	390775	4598325
16	390775	4598292
17	390787	4598177
18	390816	4598094
19	390846	4598066
20	390839	4598013
21	390821	4598007
22	390765	4597929
23	390738	4597945
24	390709	4597996
25	390737	4598010
26	390759	4598028
27	390782	4598057
28	390787	4598070
29	390787	4598100
30	390778	4598140
31	390766	4598164
32	390743	4598191
33	390735	4598208
34	390736	4598219
35	390740	4598226
36	390732	4598236
37	390727	4598282
38	390714	4598524
39	390640	4598703
40	390629	4598712
41	390589	4598723
42	390568	4598728
43	390557	4598733
44	390545	4598743
45	390533	4598761
46	390518	4598795
47	390505	4598810
48	390489	4598821

Generalitat de Catalunya
 Departament de Cultura
 Direcció General del Patrimoni Cultural
 Servei d'Arqueologia i Paleontologia

Municipi: Capellades
 Comarca: Anoia

Llegenda

- Delimitació BCIN
- Identificador de coordenades

BCIN Zona Arqueològica Cingleres del Capelló

Topogràfic 1.3

escala: 1/5.000

juliol de 2022

Cartografia de Referència: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya
 Sistema de Referència: UTM-ETRS89-31T